

Hogyan nézel nagypéntekre?

Időpont: 1952. április 11. Nagypéntek

Alapige: Ézsaiás 53, 5-10

És ő megsebesítettett bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az ő sebeivel gyógyulánk meg.

Mindnyájan, mint juhok eltévelyedtünk, kiki az ő útára tértünk; de az Úr mindnyájunk vétékét ő reá veté.

Kínoztatott, pedig alázatos volt, és száját nem nyitotta meg, mint bárány, mely mézsárszékre vitetik, és mint juh, mely megnémul az őt nyírók előtt; és száját nem nyitotta meg!

A fogságból és ítéletből ragadtatott el, és kortársainál ki gondolt arra, hogy kivágatott az élők földéből, hogy népem bűnéért lőn rajta vereség?!

És a gonoszok közt adtak sírt néki, és a gazdagok mellé jutott kínos halál után; pedig nem cselekedett hamisságot, és álnokság sem találtatott szájában.

És az Úr akarta őt megrontani betegség által; hogyha önlelkét áldozatul adja, magot lát, és napjait meghosszabbítja, és az Úr akarata az ő keze által jó szerencsés lesz.

Ézsaiás próféta könyvének 53. fejezete az Ó Testamentum gyöngyszeme. Írója a Krisztus előtti időben sok évszázad távlatából néz előre nagypéntekre. Mi, kik ma bizonyágtételét hallgatjuk, a Krisztus utáni időben sok évszázad távlatából nézünk visszafelé nagypéntekre. Vajon ugyanúgy látjuk-e nagypénteket mi, akik visszafelé nézünk reá, mint történeti tényre, mint ahogyan a próféta látta, aki a hit szemével nézett felé előre, mint Isten ígéretére?

Hogyan nézett Ézsaiás nagypéntekre?

1. Isten akarta.

Olyan izgalmas eseményeknél, mint amilyen nagypéntek is, mindig megvan a kísértése annak, hogy az ember szeme odaragad a történelem színpadán mozgó emberekhez, akik ott izgulnak, handabandáznak, ordítóznak és gonoszkodnak előttünk. Mi sem látunk sokszor mást nagypénteken, mint gonosz embereket. Botránkozunk Júdás árulásán, Péter Krisztus-tagadásán, a tanítványok gyávaságán, ökölbe szorul a kezünk, mikor az igazság színe alatt nagyképpően gyilkoló bírakra, a főpapokra gondolunk, vagy a hamis tanúkra, az ütlegelő fegyőrre. Mélységes megvetéssel nézünk a gerinctelen Pilátusra, aki a hatalom birtokában is tehetetlen báb, a szadista pribékekre, a kereszt alatt közönyösen kockázó katonákra s közben megtelik a szívünk, néha a szemünk is könnyel, mint Jeruzsálem asszonyai és leányaié, mikor ebben a gonosz emberhadban feltűnik a szemünk előtt a sápadt arcú, leköpdösött, megkorbácsolt, töviskoronás, keresztje alatt roskadó Galileai.

Figyeld meg, hogy Ézsaiás nagypéntekjében nincs emberi szereplő! Nagypéntek emberi gonoszságai mind benne vannak, de nagypéntek gonosz emberei hiányzanak belőle. Csupa szenvedő igealakban mondja el a próféciát: megsebesítettett, kínoztatott, kivágatott az élők földjéből... Arra az izgalmas kérdésre, hogy ki az alanya ezeknek a mondatoknak, így felel: „*az Úr akarta...*” /10.v./ Akarta! Tehát nemcsak engedte, nemcsak eltűrte, nemcsak passzív szemlélője volt az egésznek, vagy szenvedő nézője, hanem az egészben benne van, mint szerző. Ő akarta.

De hát hogyan akarthatta Isten ezt a rettentő gonoszságot? A 6. vers ad reá feleletet: „...*az Úr mindnyájunk vétékét ő reá veté*”. A vétkek elintézésére, a bűnbocsánat megoldására nem talált Isten más megoldást. Az olcsó kegyelem csak még megrögzöttebbé tette a bűnöst, mint a

10 000 talentummal adós szolga példázata mutatja. Ha ítéletével akarta elrettenteni az embert a vétectől, mihelyt elmúlt az ítélet, visszatért a bűn, mint Isten legnagyobb ótestamentumi ítélete mutatja, az özönvíz. A szenten, az ártatlanon akarta megmutatni nagypénteken, hogy mi vár a bűnösre, azzal pedig, hogy mindezt Krisztusban önmagára vette, a bűnöst megmenteni akaró, megtérésre hívó szeretetét akarta felejthetetlenül feltárni a világ előtt. Ennél többet nem tehetett. De ezt megtette.

Látod-e így nagypéntekben a cselekvő Istent?

2. Krisztus vállalta.

A nagypénteki történetben az emberi gonoszság tobzódásán kívül Krisztus türelme szokta megragadni a figyelmet. Ézsaiás is ámulattal áll meg a 7. versben ez előtt a magatartás előtt s mézsárszékre hurcolt néma báránnyal hasonlítja a Megváltó magatartását. Nem áll meg azonban egyszerűen a ténynél, titkát is keresi ennek a türelemnek. A 10. versben így fogalmazza meg a titok magyarázatát: „...önlelkét áldozatul adja...”. A Megváltó türelmének titka tehát nem valami fizikai erő, sem valami emberfeletti érzéketlenség. Szenvedését nem csökkenti, sőt inkább növeli az a körülmény, hogy ő nemcsak valóságos ember, hanem valóságos Isten is. Türelmének titka, hogy önként vállalta az Atya akaratát s így életét nem úgy ragadják el tőle gonosz kézzel, hanem ő maga adja oda áldozatul, hogy az Úr akarata az ő keze által jó szerencsés legyen. Ézsaiás tehát nagypénteken nemcsak a szenvedésben türelmes Megváltót látja, hanem a szenvedésben cselekvő, a türelem tétlenségében alkotó, az aktív, a legnagyobb munkát, a váltságot végző Krisztust látja, aki a kereszten egykor majd így kiált fel, mikor az Úr megváltó akarata az ő keze által, önlelkét áldozatul adva jó szerencsés lett: „*Elvégeztetett.*”

Amikor nagypénteken megindultan gondolsz arra a Krisztusra, aki bilincset, korbácsot, ütleteget, csúfságot, kereszt kínját panaszszó és könnyhullatás nélkül hordozta, nemcsak példát látsz-e benne, amely előtt sok apró szenvedésben megmutatott türelmetlenséged miatt szégyenkezned kell, hanem látod-e benne a cselekvő Krisztust?

Mert nem mindenki látja.

3. A hitetlenek nem gondolnak rá.

A 8. versben a próféta ezt írja: „...kortársainál ki gondolt arra...”, „...hogy népem bűnéért lőn rajta vereség?!”

A nagypénteki történet tényleg világosan mutatja, hogy azok között, akik az egészen szemtanúi voltak, a legtöbben abban a meggyőződésben éltek, hogy itt valami egészen hétköznapi dolog történik: Egy gonosztevőt, egy halálra ítélt lázadót kivégeznek. Egy páran azt gondolták, hogy itt valami végzetes bírósági tévedés van. Egy ártatlan embert hoztak a vesztőhelyre. Némelyek úgy néztek rá, mint vértanúra, aki az általa képviselt igazságot nem hajlandó megtagadni s inkább a halált választotta, mint az elvei feladását. De ki gondolt arra, hogy itt a váltság nagy ténye történt meg? Valószínűleg még János sem, a szeretett tanítvány, még Mária sem, az édesanya, csak az egyik lator, meg a pogány százados.

Azóta is hányan olvasták és értették félre ezt a prófeciát. Az egyik azt állítja, hogy itt az Úr szenvedő szolgája nem egy ember, hanem Izrael népe. A másik szerint a próféta itt önmagáról ír. A harmadik szerint valamelyik más prófétáról jövendöl. Egyes zsidó rabbik, akik elismerik, hogy itt a próféta a Messiásról ír, azt mondják, hogy ez a Messiás még nem jött el, még várnunk kell reá. Milyen kevesen vannak, akik áhítatos lélekkel nagypéntek történetét olvassák ki belőle!

Magával nagypéntekkel is ez a helyzet. Hányan vannak, akik egyáltalában nem is gondolnak rá! Vagy ha gondolnak rá, mellékszempontok kötik le a figyelmüket. Régi beidegződött hagyományokon túl mily sokszor nincs semmi más még a nagypénteki templomok fekete tömegeiben sem!

Látod-e nagypéntekben a mindnyájunk bűnének sorsát, a Tiedét is?

4. A bűnbánók vigasztalást találnak benne.

A próféta nem a felfigyeltető eseményre kíváncsi ember távcsövével nézi nagypénteket, hanem leül a kereszt tövébe s úgy néz fel rá, mint amiben ő személy szerint is közelről érdekelve van. Egy bibliamagyarázó egyszer azt mondta, hogy Ézs.53 olyan fejezete a bibliának, amelyet mintha a kereszt alatt írtak volna. A kereszt tövében a próféta meglátja a bűneit, meg a népe bűneit. A 6. vers szerint: „*Mindnyájan, mint juhok eltévelyedtünk, kiki az ő útára tértünk.*” Úgy látja, az a bűne, hogy kivette életének vezetését az Isten kezéből, nem akart engedelmes báránya lenni, önmaga ura szeretett volna lenni s ennek kettős következménye lett. Az egyik az, hogy eltévelyedett. Belekeveredett a világba s most nem tud hazatalálni. Az eltévedt juh sorsa pedig a halál. Mindegy, hogy szakadékba zuhan-e s ott nyakát szegi, vagy nem talál vizet és szomjan hal, vagy farkas tépi szét, avagy keselyűk lakmároznak rajta. Ez alól csak egy kivétel van: ha a pásztor nem hagyja sorsára, hanem kegyelemből utána megy, megkeresi és hazaviszi. – A másik következmény az, hogy a bűn bomlasztó erőként szétszórta a népet. Kiki a maga útjára tért, holott közös úton közös erővel kellett volna megoldani feladataikat. Ennek a vége is halál, hiszen minden ország, mely meghasonlik, erre a sorsra jut.

Ebben a katasztrófális helyzetben hirdeti nagypéntek az Úr kegyelmét: „*de az Úr mindnyájunk vétékét őreá veté.*” Ebben van nagypéntek vigasztalása.

Látod-e nagypéntekben Isten megváltó kegyelmét?

Ézsaiás így látta nagypénteket. Mitőlünk sokkal inkább elvárhatja az Úr, hogy így lássuk. Lássuk így s akkor nagypéntek komor gyászában – akármilyen furcsán hangzik is – felzúg ajkunkon a halleluja: Megváltónk van nekünk! Megváltónk van nekünk!

Ámen.